

1.12.2023

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Sirkka Sivula
Maija Voutilainen

KOMMENTIT VAMMAISPALVELULAIN SOVELTAMISALAAN

Talentia kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksensä valmisteilla olevaan vammaispalvelulain soveltamisalaan.

Soveltamisalan tarkentamisen tarkoituksena on:

- Turvata vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen ja palveluiden saatavuus sekä hyvinvointialueiden mahdollisuus rahoittaa uudistus.
- Säilyttää vammaispalvelulaki vammaisille henkilöille tarkoitettuna erityislakina. Muutoksilla turvataisiin näin ollen palvelujärjestelmän kestävyttä.
- Pyrkiä varmistamaan lain yhtenäinen soveltaminen ja yhdenvertainen palvelujen saanti eri alueilla.

Talentia pitää tärkeänä säilyttää vammaispalvelulaki vammaisille henkilöille tarkoitettuna erityislakina. Soveltamisalan määrittelyllä tulee varmistaa se, että myös ikääntyneet vammaiset henkilöt ja vammaisina ikääntyneet henkilöt saavat tosiasiaassa palveluja vammaispalvelulain mukaan aina silloin kun se on palvelutarpeen arvioinnissa todettu asiakkaan edun, asiakasturvallisuuden sekä palvelujen käytettävyyden mukaiseksi ratkaisuksi ottaen huomioon vammaispalvelulain luonne erityislakina. Samanaikaisesti tarvitaan muun sosiaalihuollon lainsäädännön ja palvelujen kehittämistä sekä riittäviä investointeja ikääntyneiden ihmisten yleisesti kasvaviin palvelutarpeisiin vastaamiseksi.

Soveltamisalan käytännössä toimiva määrittely on haastava tehtävä vammaispalveluissa viranhaltijoina toimivien sosiaalialan korkeakoulutettujen näkökulmasta. Virkavastuu asiakkaiden palvelutarpeiden arvioinneista, asiakassuunnitelmista sekä päätöksenteosta edellyttää soveltamisalta selkeyttä, jotta asiakkaiden oikeuksia koskevat niin myönteiset kuin kielteiset viranhaltijapäätökset on mahdollista tehdä soveltamalla lakia mahdollisimman yhdenmukaisesti ja yhdenvertaisesti. Soveltamisalaa koskevan säännöksen perustelujen on oltavat kattavat soveltamista tukemaan.

Myös asiakkaiden ja heitä ohjaavien tahojen tulee osaltaan kyetä ennalta arvioimaan palvelu- ja tukitarpeisiin vastaamista eri lakien pohjalta.

Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry

Jenni Karsio
puheenjohtaja

Jaana Manssila
erityisasiantuntija

